
22

Besluit van 31 december 2004, houdende wijziging van het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen in verband met verordening (EG) 608/2004 en met de vermelding van zoethout (richtlijn 2004/77/EG), en van het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten

---

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 9 november 2004, VGP/VL 2530191, gedaan in overeenstemming met Onze Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, van Economische Zaken, en van Justitie;

Gelet op:

- richtlijn nr. 2004/77/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 29 april 2004 (PbEU L 162) tot wijziging van richtlijn 94/54/EG wat betreft de etikettering van bepaalde levensmiddelen die glycyrrizinezuur en het ammoniumzout daarvan bevatten;
- verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 31 maart 2004 inzake de etikettering van voedingsmiddelen en voedselingrediënten met toegevoegde fytosterolen, fytosterolesters, fytostanolen of fytostanolesters (PbEU L 97); en
- artikel 8, eerste lid, onder c, artikel 13, onder a, en artikel 32b, van de Warenwet;

De Raad van State gehoord (advies van 9 december 2004, nr.W13.04/0543/III);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 23 december 2004, VGP/VL 2545756, uitgebracht in overeenstemming met Onze Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, van Economische Zaken, en van Justitie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 2 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Het is verboden te handelen in strijd met artikel 2 van verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 31 maart 2004 inzake de etikettering van voedingsmiddelen en voedsel ingrediënten met toegevoegde fytoosterolen, fytoosterolesters, fytostanolen of fytostanolesters (PbEU L 97).

B

Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel I door een puntkomma wordt aan artikel 5, eerste lid, een onderdeel toegevoegd, luidende:

m. een vermelding inzake in de waar aanwezig zoethout.

C

Aan § 3.5 Overige vermeldingen wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 22c

De vermelding inzake in de waar aanwezig zoethout, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder m, wordt gebezigd met inachtneming van het volgende:

type of categorie eet- of drinkwaar	vermelding
zoetwaren en drinkwaren die glycyrrizinezuur of het ammoniumzout daarvan bevatten als gevolg van de toevoeging van die stof(fen) als zodanig of van de zoethoutplant <i>Glycyrrhiza glabra</i> , in een concentratie van 100 mg/kg of 10 mg/l of meer	onmiddellijk na de lijst van ingrediënten, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a, worden de woorden «bevat zoethout» toegevoegd, tenzij het woord zoethout al voorkomt in de lijst van ingrediënten of in aanduiding van de waar.
zoetwaren die glycyrrizinezuur of het ammoniumzout daarvan bevatten als gevolg van de toevoeging van die stof(fen) als zodanig of van de zoethoutplant <i>Glycyrrhiza glabra</i> , in een concentratie van 4 g/kg of meer	onmiddellijk na de lijst van ingrediënten, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a, wordt de volgende vermelding aangebracht: «bevat zoethout - mensen met hoge bloeddruk dienen overmatig gebruik te vermijden».
drinkwaren die glycyrrizinezuur of het ammoniumzout daarvan bevatten als gevolg van de toevoeging van die stof(fen) als zodanig of van de zoethoutplant <i>Glycyrrhiza glabra</i> , in een concentratie van 50 mg/l of meer, dan wel 300 mg/l of meer in geval van dranken met een alcoholgehalte van meer dan 1,2 volumepercent ¹	onmiddellijk na de lijst van ingrediënten, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a, wordt de volgende vermelding aangebracht: «bevat zoethout - mensen met hoge bloeddruk dienen overmatig gebruik te vermijden».

¹ De bedoelde gehalten gelden voor de waar als aangeboden voor gebruik of als gereconstitueerd volgens de aanwijzingen van de fabrikant

Indien er geen lijst van ingrediënten is, wordt de desbetreffende vermelding aangebracht in de nabijheid van de aanduiding van de waar.

ARTIKEL II

Aan rubriek D-5 van de tabel *Omschrijving van de overtreding en bijbehorend boetebedrag per categorie van de bijlage van het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten* wordt toegevoegd:

D-5.19.2	art. 2 lid 3	€ 450,-	€ 900,-
----------	--------------	---------	---------

ARTIKEL III

In artikel 22c van het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen bedoelde eet- en drinkwaren die vóór 20 mei 2006 zijn geëtiketteerd en die voldoen aan het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen zoals dat onmiddellijk voor de inwerkingtreding van dit besluit luidde, mogen worden verhandeld zolang de voorraad strekt.

ARTIKEL IV

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 31 december 2004

Beatrix

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J. F. Hoogervorst

Uitgegeven de *twintigste* januari 2005

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 25a, vijfde lid j° vierde lid, onder b van de Wet op de Raad van State, omdat het zonder meer instemmend luidt.

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Op 1 april 2004 is gepubliceerd verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 31 maart 2004 inzake de etikettering van voedingsmiddelen en voedselingrediënten met toegevoegde fytoosterolen, fytoosterolesters, fytostanolen of fytostanolesters (PbEU L 97), verder te noemen: verordening (EG) 608/2004.

Op 30 april 2004 is gepubliceerd richtlijn nr. 2004/77/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 29 april 2004 (PbEU L 162) tot wijziging van richtlijn 94/54/EG wat betreft de etikettering van bepaalde levensmiddelen die glycyrrizinezuur en het ammoniumzout daarvan bevatten, verder te noemen: richtlijn 2004/77/EG.

Bij dit besluit worden aan het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen (verder te noemen: WEL) de bepalingen toegevoegd die noodzakelijk zijn in verband met verordening (EG) 608/2004 en richtlijn 2004/77/EG. Voorts wordt een hierdoor noodzakelijke wijziging aangebracht in het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten.

Artikelsgewijs

Artikel I, onder A

Artikel 2 van verordening (EG) 608/2004 stelt regels inzake de etikettering van voedingsmiddelen en voedselingrediënten waaraan fytoosterolen, fytoosterolesters, fytostanolen of fytostanolesters zijn toegevoegd. Artikel 3 van de verordening bevat een overgangsbepaling voor bepaalde daar genoemde voedingsmiddelen, voedselingrediënten en smeersels op basis van gele vetten, die pas vanaf 21 oktober 2004 hoeven te voldoen aan artikel 2 van de verordening.

Net als andere EG-verordeningen is verordening (EG) 608/2004 verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat van de Europese Unie. Het is daarom niet noodzakelijk en zelfs niet toegestaan deze verordening om te zetten in nationale wetgeving. Wel is het, om overtreding van de verordening te kunnen bestraffen, noodzakelijk om overtreding van artikel 2 daarvan aan te wijzen als strafbaar feit. De hiervoor noodzakelijke bepaling wordt bij artikel I, onder A, vastgesteld als artikel 2, derde lid, van het WEL.

Vooruitlopend op de vaststelling en inwerkingtreding van dit besluit was ter zake bij ministeriële regeling een spoedvoorziening krachtens onder andere artikel 15, eerste lid, van de Warenwet getroffen. De desbetreffende tijdelijke regeling – de Warenwetregeling etikettering levensmiddelen in verband met verordening (EG) 608/2004 – vervalt met ingang van het tijdstip waarop deze wijziging van artikel 2 van het WEL in werking treedt.

Volledigheidshalve zij er hierbij op gewezen dat artikel 3 van de Nederlandstalige versie van verordening (EG) 608/2004 een drukfout bevat. In dat Nederlandstalige artikel wordt namelijk verwezen naar de etiketteringsvoorschriften van artikel 4 van de verordening, terwijl dat volgens de andere taalversies van de verordening een verwijzing naar artikel 2 van de verordening dient te zijn.

Artikel I, onder B en C, artikel III en artikel IV

Glycyrrizinezuur komt van nature voor in de zoethoutplant *Glycyrrhiza glabra*. Het ammoniumzout daarvan wordt bereid uit waterige extracten van de zoethoutplant. Blootstelling aan glycyrrizinezuur en het ammoniumzout daarvan treedt hoofdzakelijk op door het consumeren van

zoetwaren op basis van zoethout, met inbegrip van kauwgom, kruidenthee en andere dranken.

Het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding heeft in zijn advies van 4 april 2003 over glycyrrizinezuur en het ammoniumzout daarvan geconcludeerd dat een regelmatige inname van ten hoogste 100 mg/dag voor het grootste deel van de bevolking geen risico oplevert. Een hogere inname kan tot een verhoogde bloeddruk leiden. Het comité wees er echter op dat deze bovengrens wellicht onvoldoende bescherming biedt aan mensen met aandoeningen die verband houden met een gestoorde water- en elektrolytenhuishouding.

Gezien het voorgaande is het gewenst de consument via de etikettering duidelijk te informeren over de aanwezigheid van glycyrrizinezuur en het ammoniumzout daarvan in zoetwaren en dranken. Daartoe wordt bij artikel I, onder C, van dit wijzigingsbesluit aan het WEL een nieuw artikel 22c toegevoegd. Om ervoor te zorgen dat de consumenten deze informatie goed kunnen begrijpen, is in artikel 22c de bekende term «zoethout» gebruikt.

Overtreding van het nieuwe artikel 22c van het WEL kan leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete, op de voet van omschrijving D-5.2.1 in de bijlage van het Warenwet bestuurlijke boeten.

In onderstaande tabel is het verband weergegeven tussen richtlijn 2004/77/EG, dit besluit en het WEL.

Richtlijn 2004/77/EG	Dit besluit/WEL
artikel 1	artikel I, onder C/artikel 22c WEL
artikel 2, eerste lid	artikel IV
artikel 2, tweede lid	artikel III
artikel 3, eerste lid	artikel I, onder B en C
artikel 3, tweede lid	- (geen implementatie vereist)
artikelen 4 en 4	- (geen implementatie vereist).

Artikel II

In de bijlage van het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten is omschreven voor welke overtredingen de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een boete kan opleggen aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan welke die overtreding kan worden toegerekend. Die bijlage dient te worden aangepast aan de bij artikel I, onder A, van dit besluit vastgestelde wijziging van het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen. Artikel II strekt daartoe.

De in artikel II, tweede lid, bedoelde overtreding wordt beboet met een bedrag van € 450,- voor de kleine bedrijven (50 of minder werknemers) en een boete van € 900,- voor de zogenaamde grote bedrijven (meer dan 50 werknemers). Overtreding van de hier in het geding zijnde voorschriften vertonen, voor zover zij door een bestuurlijke boete kunnen worden afgedaan, een goed vergelijkbare mate van (geringe) ernst. Voor een verdere toelichting inzake de hoogte van deze bedragen zij verwezen naar de nota van toelichting bij het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten.

Administratieve lasten

De wijziging van artikel 2 van het WEL in verband met verordening (EG) 608/2004 leidt niet tot administratieve lasten voor het bedrijfsleven.

De implementatie van richtlijn 2004/77/EG leidt wél tot administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Uit overleg met het betrokken bedrijfsleven blijkt dat als gevolg van deze implementatie slechts de etikettering van drie zoetwaren en van enkele soorten kruidenthee (honderd verpakkingen) dient te worden aangepast. De kosten daarvan bedragen omstreeks € 121.040 en zijn als volgt berekend:

Handeling	uurtarief	Tijd	Freq.	P	Q	Totaal
Ontwerpen nieuwe etiketten (wikkel)	€ 45,-	22	1	990	3	2970
Ontwerpen nieuwe etiketten (<i>flowpacks</i>)	€ 45,-	22	1	990	3	2970
Aanpassen verpakkingen zoetwaren	n.v.t.	n.v.t.	1	5400	3	16200
Aanpassen verpakkingen kruidenthee	n.v.t.	n.v.t.	1	990	100	99000
						121040

Het betreft hier één op één implementatie van richtlijn 2004/77/EG waarbinnen geen vrijheidsgraden zijn voor het beleid van het Ministerie van VWS. Deze eenmalige stijging van de administratieve lasten kan binnen de kabinetsperiode niet worden gecompenseerd binnen het Warenwetcomplex, gezien de EG-oorsprong van dat complex. Binnen het Ministerie van VWS zal worden bezien op welke terreinen er wél voldoende beleidsmatige vrijheden zijn.

Het ontwerpbesluit is voorgelegd aan het College toetsing administratieve lasten voor het bedrijfsleven (Actal). Dat college heeft het ontwerpbesluit niet geselecteerd voor een toets op de gevolgen voor de administratieve lasten voor het bedrijfsleven.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J. F. Hoogervorst